

Merde!

Rok v Paříži

Knížka, bez které se
tuhle sezonu
neobejdete

Stephen Clarke

Stephen Clarke

Merde!

Rok v Paříži

PLUS

Přeložil Richard Podaný

Stephen Clarke, A Year in the Merde
Copyright © Stephen Clarke 2004
Translation © Richard Podaný, 2007
Illustrations © Jakub Požár, 2007

www.albatros.cz

ISBN 978-80-00-01647-4

Hlavní krása této knihy nespočívá ani tak v jejím literárním stylu nebo v obsáhlosti a užitečnosti informací, které podává, jako spíš v její čiré pravdivosti. Její stránky vytvořil záznam událostí, které se skutečně zběhly. Já jsem je pouze přibarvil.

Jerome K. Jerome v předmluvě ke *Třem mužům ve člunu*
(český překlad J. Z. Novák)

SEPTEMBRE

Bez *travail* nejsou koláče

Rok nezačíná v lednu. To ví každý Francouz i Francouzka. Že rok začíná lednem, to si myslí jen přihlouplí lidé, kteří mluví anglicky.

Ve skutečnosti rok začíná v první zářijové ponděli.

Tehdy se totiž Pařížané vracejí do kanceláří po měsíc dlouhé dovolené, takže mohou začít přemýšlet, kam pojedou o volnu v listopadu.

V tuhle dobu se taky dává do pohybu každý francouzský projekt, od nového účesu až po novou jadernou elektrárnu. A proto i já jsem v devět ráno v první zářijové ponděli stál sto metrů od Champs-Élysées a díval jsem se, jak se lidi líbají.

Můj dobrý kamarád Chris mi radil, ať do Francie radši nejezdím. Parádní životní styl, povídá, báječné jídlo a k tomu ještě naprosto politicky nekorektní ženy s nádherným spodním prádlem.

Jenže zároveň mě varoval, že s Francouzi je po čertech těžké vyjít. Tři roky dělal v londýnské pobočce jedné francouzské banky.

„Všechny nás Brity vyrazili den po tom, co francouzská reprezentace dostala nakládačku a vypadla z mistrovství světa. Náhoda to nebyla – ani omylem,“ vykládal mi.

Podle jeho teorie jsou Francouzi jako odmrštěná milenka. V roce 1940 se nám pokoušeli vykládat, jak nás milují, ale my jsme se jenom posmívali jejich přízvuku a taky frňáku generála de Gaulla, a od té doby je prý jen v jednom kuse prudíme svým nechutným jídlem a pokoušíme se ze světa vyhladit francouzštinu. Proto nastavili tábory pro uprchlíky hned vedle vjezdu do Eurotunelu a odmítají jíst naše hovězí, ačkoli už to je roky, co je podle odborníků bezpečné. Permanentní půjčka za oplátku, vykládal mi. Nejezdi tam.

A já mu na to: milej zlatej, je mi líto, ale musím tam jet a ověřit si, jestli s tím spodním prádlem nekecáš.

Ve většině případů by si člověk koledoval o pořádný malér, pokud by hlavní motivací jeho pracovní mobility byl průzkum místního spodního prádla, ale můj roční pracovní pobyt začal velice slibně.

Našel jsem sídlo svého nového zaměstnavatele, velkolepou měšťanskou budovu z 19. století, přitesanou z mléčně zlatého kamene, a vešel jsem doprostřed hotových orgií.

Lidi se líbali při čekání na výtah. Líbali se před automatem na nápoje. Dokonce i recepční se nakláněla přes pult a s někým se cimala – ke všemu s ženskou, která vešla do budovy chvilku přede mnou.

Potěš pámbu, řekl jsem si, kdyby tu teď uhodila epidemie obličejových oparů, budou všichni muset nosit na palicích kondomy.

Samozřejmě jsem věděl, že Francouzi se v jednom kuse líbají na tváře, ale ohromil mě ten rozsah. Napadlo mě, jestli součástí firemní politiky není příkaz, aby do sebe každý před příchodem do kanclu nacpal hrst extáze.

Došoural jsem se k pultu, kde se ty dvě už přestaly líbat a sdělovaly

si novinky. Tahle firma evidentně nevěří na načančané, rozzářené sexbomby za recepčním pultem, protože recepční měla chlapeckou tvář, která mi připadala o dost vhodnější k mračení se než k úsměvu. Na něco si zrovna stěžovala, ale nerozuměl jsem, na co.

Vysekl jsem na ni svůj nejupřímnější úsměv, typ „já jsem ten novejš“. Reakce žádná. Nasadil jsem výraz „jsem tu a vcelku bych ocenil, kdyby se mě někdo zeptal, o co mi kráčí“, ale celou minutu si mě nevšímal. Pořád nic. Tak jsem udělal ještě krok a vychrlil jsem navrčené heslo. „Bonjour, je suis Paul West. Je viens voir Monsieur Martin.“ Ty dvě brebentily o tom, že půjdou na „déjeuner“, což je oběd, jak vím, a než si mě recepční konečně všimla, vyměnily si ještě aspoň tučt gest palcem a malíčkem znamenajících „zavolám ti“.

„Monsieur?“ Omluva žádná. Ony dvě se sice líbaly, ale já si můžu tak leda políbit.

Zopakoval jsem heslo. Nebo jsem se o to pokusil.

„Bonjour, je...“ Kdepak, na to jsem měl hlavu příliš plnou potlačovaného vzteku a lingvistických špaget. „Paul West,“ vybafl jsem. „Monsieur Martin.“ Kdo potřebuje slovesa? Přinutil jsem se k dalšímu snaživému úsměvu.

Recepční – na jmenovce měla napsáno kupodivu Marianne, nikoli dr. Hannibal Lecter – místo odpovědi zamlaskala.

Skoro jsem slyšel, jak myslí: neumí francouzsky. A nejspíš si myslí, že de Gaulle měl velký frňák. Hajzl.

„Zavolám jeho sekretářce,“ řekla. Nejspíš. Zvedla sluchátko a navolila číslo, při tom si mě ovšem prohlédla od hlavy k patě s výrazem, jako bych podle ní nesplňoval standardy požadované u toho, kdo se chce sejít s jejím šéfem.

To fakt vypadám tak mizerně? zamyslel jsem se. Vynasnažil jsem se vypadat tak *chic*, jak jenom Brit v Paříži vypadat může. Vzal jsem si svůj nejlepší šedočerný oblek od Paula Smithe (svůj jediný oblek od Paula Smithe). Košili tak bělostnou, až vypadala, jako kdyby bource morušové krmili bělícím roztokem. K tomu kravatu od firmy Hermès, módní způsobem tak elektrizujícím, že kdybych ji strčil do

zásuvky, mohlo by na to jezdit celé pařížské metro. Dokonce jsem si navlékl i černé hedvábné trenýrky, abych svou sebeúctu nakopl i v oblastech zvnějšku neviditelných. Francouzky nejsou jediné, kdo to umí se spodním prádlem.

V žádném případě jsem si nezasloužil takový pohrdavý pohled, obzvláště ne ve srovnání s většinou lidí, které jsem viděl vcházet do budovy. Chlapi vypadali jako Dilbert, ženy na sobě měly levné šaty z katalogu a kdekdo byl obutý do náramně pohodlných botek.

„Christine? J'ai un Monsieur...?“ Recepční Marianne po mně zašilhala.

To byla rozhodně narážka, abych něco řekl, jenže co?

„Votre nom?“ napověděla Marianne, obrátila oči v sloup a druhé slovo proměnila v kvil zoufalství nad mou bezmeznou nedovtipností.

„Paul West.“

„Pól Ués,“ přetlumočila Marianne. „Jde na návštěvu k panu Marti-
novi.“ Zavěsila. „Posaďte se, tam,“ dodala, to vše pozvolnou fran-
couzštinou, jakou se mluví k pacientům s Alzheimerovou choro-
bou.

Ukázalo se nad slunce jasně, že ty načančané, rozzářené sexbomby si šéfík drží u sebe na sekretariátě; Christine, sekretářka, která si mě odvedla do pátého patra, byla vysoká bruneta s elegantním držením těla. Na tmavě nalíčených rtech měla jeden z těch úsměvů, které rozpouštějí ledy v pánských kalhotách na vzdálenost dvaceti kroků. Ve výtahu jsem od ní stál pouhý kousínek, díval jsem se jí hluboko do očí a nasával jsem její parfém. Byla v něm troška skořice. Vůbec voněla dost požitelně.

Byla to jedna z těch příležitostí, kdy člověk v duchu promlouvá k výtahu a prosí ho, aby nedělal fóry a zasekl se. Aby zůstal viset mezi dvěma patry. Čurat jsem nedávno byl, takže čekání bych vydržel. Hlavně mi dejte hodinku dvě, abych mohl před nedobrovolným obe-
censtvem rozvinout své osobní kouzlo.

Malér byl v tom, že to bych ji musel napřed naučit anglicky. Když jsem se ji pokusil rozpovídat, jen se oslnivě usmála a francouzsky se omluvila, že neumí ani žbleptnout. Ale hlavně že jsem konečně potkal jednu Pařížanku, která si mě neměří nenávistně.

Vyšli jsme do chodby, která vypadala, jako kdyby do gotického zámečku vrazila sklenářská dodávka. Celou skřípající a naleštěnou dřevěnou podlahu až na krajíčky pokrýval dlouhý běhoun orientálního vzhledu. Strop a stěny zdobily samé štukové kudrlinky, zato původní dveře někdo surově vyrval z pantů a nahradil je dveřmi z tónovaného skla, vzor sedmdesátá léta. A jako by se pak za ten průnik stylů kdosi zastyděl a pokusil se jej zakrýt takovým kvantem rostlin v květináčích, že by na chodbě mohla klidně proběhnout menší válka v džungli.

Christine na jedny skleněné dveře zaklepala a hned se ozval zvučný mužský hlas: „Entrez!“

Vešel jsem a uviděl jsem ho, jak sedí a za ramenem má Eiffelovku, která trčí do nebe s obláčky jako prst. Můj nový šéf vstal, obešel psací stůl a šel mě přivítat.

„Monsieur Martin,“ napřáhl jsem k němu ruku. „Rád vás zase vidím.“

„Žádný pan Martin, ale Jean-Marie,“ odpověděl. Anglicky mluvil trochu s přízvukem, ale jinak výtečně. Stiskl mi ruku a zároveň si mě přitáhl tak blízko, až jsem si pomyslel, jestli to všeobecné ocicmávání nečeká i mě. Ale kdepak, jen mě chtěl poplácat po rameni. „Vítám tě ve Francii,“ povídá.

A kurva drát, pomyslel jsem si. Tak už mě mají rádi dva.

Jean-Marie vypadal na ředitele firmy náramně dobře. Bylo mu tak kolem padesátky, ale v černých očích se mu mladicky blýskalo, vlasy mu ustupovaly z čela, ale měl je ulízané a přistřižené nakrátko, takže to nevadilo. Košile v barvě pruské modři a zlatá kravata byly nedbalá elegance sama. Měl upřímnou, přátelskou tvář.

Požádal Christine o kávu a já jsem si všiml, že on jí tyká, zatímco ona mu vykává. Další věc, kterou my Angličané nikdy nepochopíme.

„Posaď se, Paule,“ vyzval mě Jean-Marie; zase přešel do angličtiny. „Je všechno v pořádku? Cesta, hotel...“

„Ale ano, jistě, v pořádku, díky...“ Trochu elementární, ale proč ne. „To je dobře, to je dobře.“ Když se na vás podíval, měli jste pocit, že na celé planetě nezná důležitější věc než snahu, abyste byl spokojený. Globální oteplování vem čert, ale jestlipak Paulovi vyhovuje jeho pokoj v hotelu? To je hlavní otázka dne.

„Všichni mi tu připadají tak spokojení a pořád se líbají,“ poznamenal jsem.

„Aha, jistě.“ Vyhlédl do chodby, jako by si ověřoval, jestli si tam zrovna někdo dává francouzáka. „To je *rentrée*, víš? Návrat do práce. Pro nás je to jako návrat z vesmíru na Zemi. Pro Pařížany je všechno, co je dál než deset kilometrů od Galeries Lafayette, něco jako jiná planeta. Měsíc jsme kolegy a kolegyně neviděli a jsme rádi, že je zase potkáváme.“ Zafřkal, jako by to byl nějaký soukromý vtíp. „No, ve všech případech samozřejmě ne, ale políbit se musíme.“

„Dokonce i s chlapama?“

Jean-Marie se rozesmál. „Myslíš si, že francouzští muži jsou zženštilí?“

„Ne, samozřejmě že ne.“ Asi jsem omylem zasáhl citlivé místo.

„To je dobře.“

Připadalo mi, že kdyby s námi v kanceláři ještě byla Christine, bleskem by stáhl kařata a prokázal by mi na ní svou mužnost.

Zamáchal rukama, jako by rozháněl oblak testosteronu. „Kancelář budeš mít hned vedle mě. Máme stejný výhled. To je výhled, co?“ Napřáhl ruku k oknu, jako by uváděl hlavní hvězdu večera. A taky že to hvězda byla. „Ne každý, kdo pracuje v Paříži, má výhled na Eiffelovu věž,“ konstatoval hrdě.

„Paráda,“ já na to.

„Ano, paráda. Chceme, abys u nás byl spokojený,“ dodal Jean-Marie. Tehdy to nejspíš myslel upřímně.

Když jsem se s ním potkal prvně, v Londýně, mluvil, jako kdyby jeho firma, VianDiffusion, byla spíš rodina a on byl víc oblíbený strýček než kmotr nebo starší bratr. Asi před deseti lety převzal závod na zpracování masa po otci a zakladateli firmy, který začal jako prostý řezník. Teď měl čtyři „továrny“ (v podstatě obrovské mixéry, takové ty, kde na jedné straně strčíte bučící dobytčata a na druhé leze sekaná) a k nim tohle ústředí. Obrat byl velikánský, a to díky neomezené žravosti Francouzů, co se týče hamburgerů – či „steaks hâchés“, jak tomu vlastenecky říkají. Když mě Jean-Marie lákal do firmy, zdálo se mi, že ji chce pozvednout z drobů a vnitřností výš. Účelem mého nového „anglického“ projektu bylo, aby lidi zapomněli na jeho krvavé začátky. Snad právě proto mě vítal tak vřele.

Zbývalo zjistit, jestli mě i ostatní kolegové budou mít rádi tolik jako on. „Ještě jedna věc, Jeane-Marie,“ řekl jsem, když už mě vedl po chodbě ke konferenční místnosti, a to v sevření tak přátelském, že mě prakticky nesl. „Jak mám všem říkat? *Tu*, anebo *vous*?“ Jako kdybych jim se svou francouzštinou byl vůbec s to nějak říkat.

„Hm? To je docela prosté. Ty ve své funkci můžeš všem, kdo dělají pod tebou, tykat. Snad s výjimkou těch, kdo vypadají o hodně starší. A těch, kterým tě ještě nikdo nepředstavil. Většina lidí z firmy ti taky bude tykat. Ovšem ne ti, kdo mají o hodně nižší funkce, a ti, se kterými tě ještě nikdo neseznámil. Jasně?“

„Eee... jasně.“ Jasně jak facka od Tysona.

„Ale ve tvójí skupině budou stejně všichni mluvit anglicky.“

„Anglicky? Neměl bych se snažit integrovat?“

Jean-Marie neodpověděl. Naposledy mě zatahal za loket a už jsme byli v konferenční místnosti. Zabírala celou hloubku budovy, takže okna měla na obou koncích. Na jednom Eiffelovka, na druhém dvůr a moderní, prosklená kancelářská budova.

Uvnitř byli čtyři lidé. Jeden muž a jedna žena stáli blízko u sebe vedle okna do dvora, další muž a další žena seděli mlčky u dlouhého oválného stolu.

„Všichni, tohle je Paul,“ oznámil Jean-Marie anglicky.

Moji noví kolegáčci se na mě podívali. Jeden z mužů byl velice vysoký, robustní blondýn tak kolem čtyřicítky, ten druhý byl o něco mladší, hubený a už plešatý. První z žen byla přírodní medová blondýna, asi tak kolem třicítky, měla pevně stažený černý cop a vystouplou bradu, kvůli které nebyla tak docela krásná. Ta druhá měla kulatý obličej, vypadala mile, bylo jí kolem pětatřiceti, měla veliké hnědé oči a staromódní růžovou blůzku.

Potrásli jsme si všichni rukama a já v tu ránu zapomněl, jak se kdo jmenuje.

Posadili jsme se ke stolu: Jean-Marie na jednu stranu, čtyři mí noví kolegové naproti.

„Takže. Tahle chvíle je velice vzrušující,“ začal Jean-Marie. „Chystáme se rozrůst do jiných oborů. Vydat se k novým obzorům. Víme, že v branži rychlého občerstvení dokážeme obstát. Průmysl fast-foodů ve Francii by nemohl bez našeho mletého hovězího existovat. Teď naděláme trochu víc zisku díky našim novým anglickým čajovněm. A máme tu někoho, kdo se v téhle branži vyzná.“ Hrdě ukázal na mě. „Jak víte, Paul dělal marketingového šéfa pro síť francouzských kaváren v Anglii, které se jmenují Voulez-Vous Café Avec Moi. Kolik nových kaváren jsi přivedl na svět, Paule?“

„Když jsem od firmy odcházel, bylo jich pětatřicet. Ale to už je dva týdny, tak kdo ví, kolik jich je teď?“

Dělal jsem si srandu, ale všichni na mě vypouli oči, tak dokonale na tenhle angloamerický obchodní dynamismus věřili.

„Ano,“ kývl Jean-Marie a vyhríval se na slunku mé reputace. „Všiml jsem si jejich úspěchu a chtěl jsem jejich šéfa marketingu, tak jsem jel do Londýna a zlanoval jsem ho. Je to tak správně?“

„Zlanařil,“ opravil jsem ho.

„Ano, díky. Paul jistě přinese naší nové síti anglických čajoven ve Francii stejný úspěch, jaký přinesl, jak víme, podobné myšlenky francouzských kaváren v... eee.. v Anglii. Nechceš pokračovat sám

a představit se, Paule?“ vyběhl mě, protože poslední složitá věta jej zřejmě vysílila.

„Jasně.“ Nasadil jsem svou nejlepší napodobeninu výrazu kolegiální lásky a přejel jsem pohledem tu řadu naproti. „Jmenuji se Paul West,“ oznámil jsem jim. Všiml jsem si, že si hned začali procvičovat výslovnost mého jména. „Byl jsem u vzniku sítě kaváren Voulez-Vous Café Avec Moi. Zahájili jsme projekt loni v červenci... přirozeně čtrnáctého července, na Den Bastily, a to pěti kavárnami v Londýně a na jihovýchodě Anglie, pak jsme – ve třech vlnách po deseti – otevírali další podniky ve významných britských městech a nákupních centrech. Přivezl jsem zprávu, takže si budete moct přečíst vše dopodrobna. Předtím jsem pracoval v malém pivovaru... kde se vaří pivo,“ vysvětlil jsem, když jsem si všiml nechápavých výrazů. „To je tak všechno.“

„Vyzte fekt mladý,“ prohlásil ten hubený. Ne žalobně, ale i tak protivně.

„Ani ne. Je mi dvacet sedm. Kdybych byl rocková hvězda, jsem už mrtvý.“

Chlapík začal omluvně máchat rukama. „Ne. Ne. Hjá nekrytýzuju. Hjá yenom... obdivně.“ Měl dost divný přízvuk. Nejspíš ne francouzský. Nedokázal jsem si ho zařadit.

„No ovšem, Paula obdivujeme všichni, to je jisté.“ Jeanu-Mariemu se znovu povedlo, abych se cítil, jako když mi někdo dělá homosexuální návrhy. „Co kdyby se všichni představili?“ navrhl. „Bernarde? Začneš?“

Bernard byl ten vysoký pořizek s vlasy zastřiženými na temeni do rovinky a s úhledným blondatým knírem. Vypadal jako švédský policajt, který šel kvůli chabrus nohám předčasně do penze. Na sobě měl záchodově modrou košili a kravatu, která byla červená, ale tak nějak ne dost. Klidně by si mohl nechat na čelo vytetovat „natvrdelej“, ale to by na něj bylo moc nápadité.

Bernard se nervózně usmál a začal.

„Ázembér nór azém sótpo védny zá komíny kasijón a...“

Do prdele, řekl jsem si, netvrdil Jean-Marie, že jednacím řečí bude angličtina? Jak to, že tu někdo může klidně mluvit rumunsky?

Bernard Bukurešťský drmolil stejně nesrozumitelně ještě pár minut a zakončil to něčím, co podle výrazu na jeho tváři, připomínajícím akutní zaražení větrů, bylo nesmírně důležité: „Nézmyr néze téšym-na nášys pólup raci.“

Tak moment, napadlo mě, já sice žádný jazyk, kterým se mluví na Balkáně, neznám, ale tomuhle jsem rozuměl. Nesmírně se těší na naši spolupráci. Ježíšku na křížku. To byla angličtina, ale jiná. Než jak jsme ji zatím znali.

„Díky, Bernarde,“ pravil Jean-Marie a povzbudivě se usmál. Že on vybral toho nejděsnějšího pařhu, aby jeho výtečná angličtina tím víc vynikla! Aspoň doufám. „Teď ty, Marku.“

Marc byl ten plešatý a hubený. Na sobě měl tmavošedou košili, u krku nedopnutou a hlavně nevyžehlenou. Pak se ukázalo, že strávil několik let na jihu USA, následkem čehož získal huhňavý a šišlavý jižanský přízvuk, asi jako Scarlet O’Harová, která se důkladně zlískala pastisem.

„Hjá zemve dou číaj tý,“ povídá.

„Dou číaj tý,“ souhlasil jsem pro jistotu, i když jsem netušil, o čem to sakra mluví. Ale to prostřední slovo je nejspíš čaj. Aspoň mluví k tématu.

„Hjo. Hynfómačí techlogje,“ rozvedl to Marc.

„Aha, I. T.,“ rozjasnilo se mi. Vedoucí aj tý! Marc se na mě zlostně kabonil. „Mluvíte výborně anglicky,“ dodal jsem honem. „Strávil jste ve Státech dlouhou dobu?“

„Páh hrokůch zem prahoval v pošťovačí hfyrně v Etlentě. V oddělení haj tý, pchyrozeně.“

„Pchyrozeně,“ souhlasil jsem.

„Díky, Marku. Stéphanie?“ Jean-Marie si své role ceremoniáře užíval.

Stéphanie byla ta blondýna s vystouplou bradou. Přízvuk měla silný

a francouzský, gramatiku katastrofální, ale já se už začínal naladovat. Stéphanie měla na starosti „nákyp a odpít“ (nákup a odbyt) pro hlavní, masozpracující část firmy, a teď byla „velysé“ ráda, že byla „pověšená nákypováním a odpíváním“ i pro projektovaný řetězec „englických čajových selůnů“.

Na první pohled pro ni bylo stejně vyčerpávající mluvit, jako pro mě ji poslouchat, a pohled, kterým po krátkém exposé obmyslela Jean-Marieho, jako by říkal: „Tak jsem teda těch padesát kliků udělala a doufám, že to bylo k něčemu, ty hajzle sadistická.“
„Děkuji, Stéphanie. Nicole?“

Ta druhá žena, ta tmavší a s kratšími vlasy, mluvila tlumeně, ale velice jasně. Měla novému projektu dělat finančáka, což ostatně dělala i pro celou firmu.

„Vy jste žila v Anglii, že ano, Nicole?“ řekl jsem. „A vůbec ne krátce, podle vašeho přízvuku.“ Kancelářské pravidlo číslo jedna: finančákovi vždycky lichoťíme.

„Ano, můj mánšel byl Angličan,“ opáčila s melancholickým posmáním. Propána, tak je vdova, anebo rozvedená? Teď není vhodná doba se na to ptát.

„Nenech se Nicole oklamat,“ ozval se Jean-Marie. „Vypadá jako laskavost sama, ale má srdce z ocele. Proto taky jsou na tom naše finance tak dobře. To ona je tu skutečný šéf.“

Nicole se zarděla. Usoudil jsem, že tady bude nějaký zádrhel. Nějaké neopětované city. Jean-Marie chválí její profesní zdatnost, jenže ona by si nejradši rozervala živůtek, aby jí mohl pochválit dudy. Anebo se mýlím vinou stereotypů?

„Ještě že vaše angličtina je podstatně lepší než moje francouzština,“ pověděl jsem jim a dal jsem si záležet, abych se pěkně z očí do očí podíval i na Stéphanii a Bernarda, na ty své kolegy v jazykové invaditě. „Koupil jsem si už výukový CD-ROM s francouzštinou pro samouky a slibuju, že s tím začnu *túd cvít*.“

Byli tak laskaví, že se zasmáli.

Už jsme byli všichni kámoši, takže jsem přispěchal s jedním nápadem. Nic kontroverzního.

„Napadlo mě, že bychom mohli pro náš projekt vybrat pracovní název,“ navrhl jsem. „Něco dočasného, znáte to, ale něco, co nám dodá jako týmu identitu. Něco jako... Tea Time.“

„Mhm?“ Bernard se překvapeně narovnal. „Mí ale máme náséf. Maj tý iz rýš.“

Já se zamračil, ostatní se zasmáli. Obrátil jsem se ku pomoci k Jeanu-Mariemu. Uhýbal přede mnou pohledem.

„My Tea Is Rich? Jako firemní značka pro řetězec čajoven? Ale to žádný název není,“ troufl jsem si kritizovat. „Vždyť to ani nic *neznamená!*“

„Hmf.“ Bernard sice v angličtině plave, ale jak je vidět, v jednoslabičných projevech citů exceluje. „Maj tý iz rýš je legrašný náséf. Engliský úmor.“

„Anglický humor? Ale my nic podobného ani neříkáme.“

„Úhm.“ Teď zase podporu u Jeana-Marieho hledal pohledem Bernard.

„Samozřejmě že *tea* je tam místo *tailor*,“ vysvětlil Jean-Marie.

„Co to?“ Připadal jsem si jako v surrealistickém filmu. V nejbližší chvíli k nám oknem přiletí Salvador Dalí a z poklopce mu bude trčet bageta.

„My tailor is rich,“ prohlásil Jean-Marie.

„Co? Tvůj krejčí že je bohatý?“ Ten Dalí sem už fakt nejspíš letí, pomyslel jsem si. Ale za oknem jsem pořád viděl jen tu Eiffelovku.

„To je typicky anglická věta.“

„To teda není.“

„Není, ale Francouzi si to myslí. Bylo to ve všech starých učebnicích angličtiny.“

„Moment, moment, asi tomu už začínám rozumět.“ Ostatní se na mě dívali, jako bych se chystal opožděně pochopit pointu a rozesmát se. „Je to něco jako Monsieur Duval préfère ce film.“

„Co?“

Teď byla zase řada na francouzském týmu, aby se tvářil nechápavě. „To je zase z *našich* starých učebnic,“ vysvětlil jsem. „Takže už vám rozumím.“ Nasadil jsem úsměv typu „heuréka“. Všichni přikyvovali. Nedorozumění se vysvětlilo. Problém byl vyřešen. „Ale i tak je to přišer-ný název.“ Musel jsem jim to říct, pro jejich dobro. Pro dobro projektu. „Uch!“

„A ty určitě chceš Tea Time?“ Jean-Marie se netvářil nijak nadšeně. „To je trochu nevýrazné.“

„Ne, nechci to nutně. Je to jenom prozatímní název. Navrhuji udělat průzkum trhu, než se rozhodneme pro definitivní obchodní značku. Do té doby bych byl pro co nejprostší pracovní název. Když se vám nelíbí Tea Time, tak co třeba Tea For Two?“

„To né.“ Stéphanie. „To je táky... nevyrašené. My by radi úmorný nasef. Jak ržekl Bér nár. Englishký úmor.“

„A co... co to nasífat Týzkafe?“ navrhl Marc.

„Týzkafe?“ Už zase jsem ničemu nerozuměl.

„Ták. T-e-a, aposróf, Café,“ vyložil mi to po lopatě Marc. Stéphanie přikývla. Fajn nápad.

„Tea´s Café? Ale to taky není vůbec anglicky.“

„Aleáno,“ nesouhlasila Stéphanie. „Štyř vy máte mós násfu s aposróf. Ýz másr´s Vojs. Liberty´s Statue.“

„Brooklyn´s Bridge,“ přidal se Marc.

„To není...“

„Roll´s Royce,“ přisadil si i Bernard.

„Ne!“ Jak na tu hovadinu přišli, tam žádné apostrofy nejsou!

„Ve Francii lidi považují apostrofy za typicky anglické,“ to se role tlumočnicka zase ujal Jean-Marie. „Na Champs-Élysées je dokonce americká kavárna a má jméno Sandwich´s Café.“

„Ano.“ Stéphanie to dotvrdila úkknutím prstem do stolu.

„No možná, ale anglicky je to špatně,“ trval jsem si na svém. „Jako třeba ‚un camping‘. Camping je jenom ‚táboření‘, ne tábořiště, to se řekne ‚campsite‘. Vy si prostě leckdy myslíte, že něco je anglicky, jenže ono není.“

„Mm?“ Stéphanie se podívala na Jeana-Marieho, ať to rozsoudí. Nejde snad o útok proti francouzštině? Kdy už mi ukáže žlutou kartu?

„Každá země si adaptuje kulturu druhé země,“ ozval se Jean-Marie. „Když jsem byl v Anglii, ve všech restauracích měli jahodové *crème brûlée*. Ale *crème brûlée* je prostě *crème brûlée*. To si klidně mohli vymyslet jahodovou bagetu! Nebo jahodový camembert, no ne?“ Francouzský tým příkyvováním ocenil, jak mě Jean-Marc přísně, leč spravedlivě uzemnil.

„Ano, a tóje jáko vy Englyšané dávate do šampajň pomoranžový šúzj,“ přidala se Stéphanie. „Merde alors.“

Ostatní to znesvěcení svého národního pokladu pomerančovým džusem ohodnotili soucitnými úšklebky.

„Ale vy sami do šampaňského dávate likér z černého rybízu, tak se dělá kir royal.“ Tohle jsem si přečetl v průvodci, ale teď bych to byl radši nevěděl. Francouzi nad tou mojí pohotovou odpovědí anglického Všeználka jen nakrčili obočí.

Jean-Marie se pokusil celou debatu zavést do splavnějších vod. „Ten průzkum trhu uděláme. Otestujeme všechny tyhle názvy i další. Kromě toho sestavíme seznam návrhů.“

„Dobře.“ Přikývl jsem jako umělohmotný hafan na zadním skle auta, celý žhavý přistoupit na tento skvělý nápad z dílny francouzské diplomacie.

„Třeba by to mohl zorganizovat Bernard,“ navrhl Jean-Marie.

Bernard se usmál. On je na tu práci ten pravý. Podle zablýsknutí v očičkách jsem pochopil: nepochybuje, že vybere takové dotazované a položí jim takové otázky, aby výsledek vyzněl pro jeho návrh.

„Výborně. Velmi konstruktivní,“ řekl Jean-Marie. „Mítink v opravdovém anglosaském stylu. Rychlé rozhodnutí.“

Rozhodnutí? Vždyť jsme se vůbec nedohodli, jen proto jsme se rozhodli platit nějaké agentuře na zákaznické průzkumy, která se určitě nechá podmáznout, aby dala za pravdu autorovi toho nejdebilnějšího návrhu. Mně to tedy vůbec konstruktivní nepřipadalo. Ale

je to koneckonců můj první mítink po francouzsku. Musím se ještě hodně učit.

Ani mimo firmu to nebylo lepší: můj vstup do pařížské společnosti byl úplně stejně depresivní.

Jean-Marie mi zaplatil pokoj v hotelu asi tak kilometr od Vítězného oblouku, takže to už vlastně vůbec nebylo v Paříži. Bylo to kousek od osmiproudé dopravní tepny romanticky zvané Avenue de la Grande Armée, třída Velké armády, která se vrhá z vnitřní Paříže ven, přímo k mrakodrapům v La Défense.

Hotel, to byla zaměnitelná moderní budova z umělého kamene v barvě sněhu, na který právě namočil pes. Ve stejné barvě byl vyveden i můj pokoj. Údajně měl být dvojlůžkový, ale dva lidé by v něm mohli stát naráz na podlaze, jen pokud by u toho souložili. Což možná byl architektův úmysl, ovšem za dobu mého pobytu v něm se mnoho podobných věcí věru neodehrálo.

Ale hotel stál v hogo fogo čtvrti zvané Neuilly, což se vyslovuje „néji“, nikoliv „ňůly“, jak jsem tomu trapně říkal po celou dobu, kdy jsem tam bydlel. Čtvrť byla nudná, ale byly tu dvě nákupní zóny, ulice plné takových těch krámků, jaké už v Británii nevidáte. Rybárny, sýrárny, cukrárny, řeznictví specializovaná na syrové maso, řeznictví specializovaná na masné polotovary, řeznictví specializovaná na koňské maso, dokonce tu byl i jeden krámeček, kde se prodávala jen pečená kuřata.

A tak když mi už počertvíkolikáté upadly baterie v hi-fi minivěži do bezvědomí, napadlo mě, že si zajdu do krámků k nějakému přátelskému místnímu prodáváči elektrospotřebičů a koupím si adaptér. Jednou v sobotu jsem se vymotal ven a posléze jsem našel nevelkou, pomalovanou výlohu, za níž byly haldy rádií a baterek a dalších drobnějších elektrických šudlátek.

Vevnitř byl dlouhý prodejní pult, celý ušmataný od prstů, a naprosto zmateční soustava regálů, kde se vršilo kdecó, od pidibaterií do hodinek přes vysavače po mixéry. A mezi krabicemi postával chla-

pík středního věku a na sobě měl šedé nylonové montérky; tvář měl v podobně šedé barvě. Pařížský příbuzný Addamsovy rodiny.

„Bonjour,“ usmál jsem se, jako bych se předem omlouval za blížící se prznění francouzštiny. On mi úsměv neoplatil. Jen na mě upíral oči, hýbal obočím podobným drátěným překážkám u Verdunu, šacoval si mě a dospíval k nepříznivým závěrům.

Asi bych měl dodat, že u toho jsem už na sobě neměl oblek od Paula Smithe. Oblékl jsem si oranžovou košili s květinovým vzorem, koupenou na Portobello Road. Její vzor vypadal, jako kdyby v havajské fabrice na barvy došlo k explozi a ona to odnesla. Já se domníval, že v ní působím bezstarostně a přívětivě. Zvláště když ohoz doplním plandavými kraťasy a sportovními botami křiklavé, požárnický rudé barvy. Všiml jsem si ovšem, že po Neuilly moc podobně oblečených lidí nechodí, ale byl příjemný, vlahý časně podzimní den – a mě by v životě nenapadlo, že oblečení nějak ovlivní moje šance na to, jestli si koupím elektrický adaptér, anebo ne.

„Je,“ začal jsem, ale hned po tom základním zájmenu mi došlo, že nemám páru, jak se francouzsky řekne „minivěž“, „adaptér“, „zásuvka“, ba že dokonce, budme upřímní, nevím přesně, jak říct „elektrina“. Račte si uvědomit, že když si v Británii chcete koupit něco od elektřiny, jdete prostě do supermarketu a vezmete si to z regálu. Nemůže se vám stát nic horšího, než že na to musíte ukázat prstem.

„J'ai un hi-fi,“ troufl jsem si a poslednímu slovu jsem dal francouzský přídech: „i-fí“. Prodavač se nezatvářil zmateně, což mě povzbudilo. I když je fakt, že se nezatvářil ani chápavě. Vrhл jsem se dál do lingvistické divočiny. „J'ai un i-fí anglais.“ Omluvný úsměv od ucha k uchu: sorry, dělám, co můžu. „J'ai un i-fí anglais, mais ici...“ Snažil jsem se vypadat bezradně, což nebyla žádná potíž. Prodavač ale stále nejevil nejmenší známky snahy mi pomoci. Do hajzlu s tebou, řekl jsem si a tlačítkem jsem vymrštil své lingvistické katalpovací sedadlo. „Mám britský hi-fi a potřebuju adaptér, abych ho

tu moh dát do zásuvky,“ vysvětlil jsem svou rodnou řečí, jen s pečlivou výslovností a spoustou pantomimy.

Já si vždycky myslel, že Francouzi pantomimu rádi, ale tenhle chlap rozhodně fanda Marcela Marceaua nebyl.

„Parlez français,“ řekl a doplnil to krátkým odfrknutím, které podle všeho v místním, neuillyském slangu znamenalo „ty nablblej Angláne“.

„Kdybych to uměl, tak bych francouzsky mluvil, ty čuramedáne protivná,“ oznámil jsem mu – a pocítil jsem bezvýznamné, leč příjemné uspokojení z toho, že téhle nadávce určitě neporozumí.

On však místo odpovědi jen pokrčil rameny, což zřejmě znamenalo „nevím, co to vlastně máš za potíže, ale jsou to tvoje potíže, ne moje, což je mi sice líto, ale kašlu ti na to, protože ty jsi od pohledu jeden z těch idiotů, co mají ve zvyku vrhat se po hlavě do podobně pitomých, neřešitelných situací. A mimochodem, ta košile je vrchol nevkusu.“ To všechno natěsňal do jediného pokrčení rameny.

V závodě v krčení rameny mi očividně vítězství nekynulo, natož abych z něj vyšel s adaptérem v ruce, a tak jsem šel pryč.

Ušel jsem asi tak metr, když tu jsem celičkový strnul v pokroucené póze, jako při tai-či, s koleny prohnutými a jednou nohou zdviženou do jejich výšky.

Na podrážce své krásné červené boty jsem měl napresovanou narezle hnědou hmotu psího hovna.

Zareagoval jsem multiúčelovým slovem na čtyři písmena, které v mé rodné řeči označuje nejen nejvyšší zoufalství, ale i právě tu hmotu, do které jsem šlápl. „Shit!“

Byla to jen má představa, anebo jsem opravdu zaslechl, jak za mnou prodavač zavolal: „Tady se říká ‚merde‘, ty troubo z ciziny!“?

Pomaličku mi docházelo, že Paříž je něco jako oceán. Oceán je báječné místo k žití, ale jen pokud jste žralok. Fůry čerstvé bašty – a když vás někdo opruzuje, prostě ho překousnete vejpůl. Je fakt, že všich-

ni vás zrovna nemilujou, ale dávají vám pokoj a můžete se bavit, jak chcete.

Jenomže když jste člověk, tak se jen zoufale držíte u hladiny, vlny s vámi cloumají a žraloci se blíží.

Hlavní tudíž je co nejrychleji se vyvinout ve žraloka.

První položkou vašeho retroevolučního programu je: naučit se plyně mluvit žraločinou.

Už jsem měl cédéčko s francouzštinou pro samouky, ale napadlo mě, jestli by mi asistentka Jeana-Marieho, Christine, nechtěla dát pár soukromých lekcí. Když žralok, tak aspoň ať má pěkné ploutvičky.

Christine... to byl ale špatný nápad.

Nepatřím mezi ty chlapy, co si lásku pletou se skóre v tenisu. Ale co se týče vztahů se ženami, nemůžu se pochlubit nějakým výraznějším úspěchem. To byl jeden z důvodů, proč jsem skočil po té nabídce na práci mimo Británii. V Londýně jsem chodil s jednou dívkou, Ruth, ale spíš než vztah to byla vzájemná destrukce kombinovaná se sebedestrukci. Vždycky jsme si zavolali, dohodli rande, načež se čekalo, kdo první přijde s pádným důvodem, proč to musí zrušit. Nakonec jsme se sešli, došlo buď na a) hádku plnou jízlivostí, nebo na b) zemětřasný sex, potom jsme se tak dva týdny jeden druhému neozývali, načež jsme si zavolali... a tak dále, a tak dále. Oba jsme se shodli na tom, že moje touha vyrazit do zahraničí bude asi znamením toho, že náš vztah není ideální.

Tehdy, jak jsem jel s Christinou výtahem, to už byly skoro dva týdny od posledních seismicko-sexuálních aktivit. K tomu, abych si všiml, jak je nehorázně krásná, jsem však nepotřeboval tu vlnu náhle vyplavených hormonů v krevním řečišti. Vlasy měla dlouhé, skoro kadeřníkem nedotčené, jako to mívá spousta Francouzek, a provozovala početná diskrétně svůdnická gesta, jako třeba že si zastrkovala neposlušný pramínek vlasů zpátky za ucho, anebo si

ho rovnou hodila z čela pryč. Byla dost hubená – opět, jako spousta Francouzek –, ale ta štíhlost jí nebránila vlastnit všechny patřičné křivky a výrůstky. A měla neskutečné oči, skoro zlaté, které jako by mi říkaly... snad..., že jí taky nepřipadám jako úplný Quasimodo. Kdykoli jsem přišel k ní do kanceláře, zamrkala na mě obrovitánskými (a pravými) řasami – a já zjistil, že k ní chodím častěji, než bylo vlastně v záležitosti našich rodičích se čajoven nezbytně nutné. Moje otřesná francouzština ji rozesmávala. A i když to pro mě bylo ponížení, z toho, že ji rozesmávám, jsem vyvozoval, že jí nejsem nepřijemný.

„Tu es professeur pour moi,“ vyžbleptl jsem jednou, hned první týden v práci.

Zasmála se. Předstíral jsem uraženost.

„Non. Je veux parler français,“ pověděl jsem jí.

Znovu se zasmála a odpověděla mi cosi, čemu jsem neporozuměl.

„Tu apprendre anglais avec moi?“ navrhl jsem. „Nous... eee...“ a pokusil jsem se gestem naznačit vzájemně výhodnou výměnu konverzačních lekcí, jenže to gesto dopadlo poněkud gynekologičtěji, než jsem měl v úmyslu.

Nicméně ji moje pesarově-zaváděcí pantomima nevyvedla z míry. Ten den jsme si po práci zašli na skleničku do brutálně drahého suterénního koktejlbaru kousek od Champs-Élysées. Byl to jeden z těch podniků, kde všichni hosti sedí na židlích značky Philippe Starck, jako by spolkli pravítko – aby je všichni viděli.

Důvěrně jsem se ke Christině nakláněl a jakousi groteskní a zábavnou lámanou frangličtinou jsme si povídali o životě v Londýně a v Paříži. A já lámal nejen řeč, snažil jsem se ze všech sil zlomit i ji. Vrkal jsem jako hrdlička.

Zrovna jsme měli nosy až u sebe, milimetrík, a dotknou se, když tu ona najednou začala dělat Popelku.

„Mon train,“ řekla.

„Non, non, le métro est très brrrm brrrm,“ namítal jsem; mělo to zna-

menat, že se určitě dostane domů dávno před tím, než by se změnila v dýni.

Zavrtěla hlavou a ukázala mi skládací pláněk s příměstskými vlaky. Bydlela na hony daleko od centra.

„Viens chez moi,“ navrhl jsem odvážně; jedna z nejlepších vět, kterou mi slovní zásoba na mém céděčku nabídla. Vjén šé muááá. Pojď ke mně domů. Už to samo zní jako polibek.

Mírně pohoršeně sykla, vlepila mi na pusu lehoulinký polibek, ukazováčkem mi přejela po bradě a nechala mě sedět přitlučeného ke stolu erekcí, k jejímuž odstranění by byla potřeba odzbrojovací rezoluce OSN.

Nechápal jsem to. U Angličanek, které se mi povedlo vytáhnout po práci na panáka, nastala jedna ze dvou možností: buď mi brzy daly surově najevo, že nejsem nic pro ně, anebo by už teď měly lýtka zaháknutá za moje uši. Ale je možné, že jsem podvědomě randil se samými ochotnými holkami.

Druhý den jsem jí jako první pracovní úkon vůbec přinesl do kanceláře kafe.

„Ce soir, tu veux...“ nechal jsem ji, ať sama doplní zbytek věty čímkoli od konverzační hodiny až po něco tělesnějšího.

„Boir un verre?“ dořekla. A hodila do sebe neviditelného panáka. Slušný začátek.

„On se retrouve au bar à dix-neuf heures?“ artikulovala pečlivě.

Dáváme si spicha v baru? Mám to tajit? No to je dobré, pomyslel jsem si. Vždyť včera jsme šli z firmy spolu a na chodbě nás kdekdo okukoval. V sedm večer jsme se opravdu sešli, ale Christine zřejmě na anglickou konverzaci neměla náladu. Zeptala se mě francouzsky, jestli jsem ženatý a jestli mám doma v Londýně děti.

„Mais non!“ ujistil jsem ji.

„Pourquoi pas?“

„Pfff,“ vysvětlil jsem. Na podrobnější popis katastrofálního vztahu s Ruth moje francouzština rozhodně nepostačí.

Zase na mě vybalila nejdřív to mrkání řasami – a pinktlich v osm prchla jako správná Popelka.

Fakt jsem nechápal, o co těm Francouzským jde. Že by tu přišla do módy debatní předehra? Nebo je zajímavá jen intelektuální sex?

Anebo naopak čeká, kdy po ní hopsnu? (To jsem skoro vylučoval: snad nikdy jsem nepotkal žádnou ženu žádné národnosti, která by si pletla svádění s ragbistickým napadáním.)

Možná, že se takhle Francouzky snaží symbolicky znázornit vztah svého národa k Britům: Christine mi zamává před očima svou sexy image, ale udržuje si odstup, aby náhodou nechytla nemoc šílených krav.

Vysvětlení jsem hledal i v průzkumu, který jsem si objednal přes firmu a který měl zjistit, co si o nás Francouzi doopravdy myslí.

Na téma, proč se mnou Christine nechce spát, jsem tam nic konkrétního nenašel, ale i tak to bylo zajímavé počtení. Kromě nemoci šílených krav a fotbalových výtržníků si Francouzi se slovem „anglais“ nejčastěji spojovali tohle: skupinu Queen, Shakespeara, Davida Beckhama, pana Beana, Rolling Stones (kupodivu, samé pozitivní asociace!) a taky čaj, ano, čaj, který brali jako elegantní, civilizovaný nápoj. Bylo nad slunce jasné, že většině Francouzů nikdy šestnáctiletý brigádník v pajzlíku u moře nechlístl do polystyrenového kalíšku cosi podobného koňské moči zahuštěné mlíkem (a já o mlíčnaté koňské moči vím svoje, protože ten brigádník jsem byl já). Ve francouzských kavárnách stál slušný čaj obvykle tak dvakrát víc než espresso.

Ježíšku na čajovém talířku, pomyslel jsem si, proč už tu v tom pádě někdo anglické čajovny nerozjel dávno? A proč na tom nedělá kvalitnější tým?

Ostatní členové pracovní skupiny si údajně měli pročitat tuto zprávu i jiné materiály, ale kdykoli jsem po nich chtěl nějaký názor, poslechl jsem si něco na způsob „to je velysé zajímavé“. Nezajímalo je to ani náhodou. Nakolik jsem byl s to zjistit, zatím pro projekt neudělali ani ň. Účetní uzávěrka v nedohlednu – ale oni už jsou na odpis.

Vypadalo to, že mě čeká pohovor s Jeanem-Mariem o tom, jak co nejdříve přesunout Stéphanii, Bernarda a Marka na jiný projekt, nejlépe takový, o který by se aspoň stopově zajímali. Hlavně co nejdál od mých čajoven.

Samozřejmě mě budou nenávidět, ale copak mám na vybranou?

Pověděl jsem Jeanu-Mariemu, že bych s ním potřeboval probrat jistou delikátní záležitost, a on nedal jinak, že ještě tohle „midi“ spolu zajdeme na oběd. Prohlásil, že dnešek je moc významný den na oběd. Nijak to ale nerozvedl.

Z firmy jsme odešli v půl jedné a v uších nám zvonilo samé „bon appétit“. Lidi, kteří nás uviděli, to volali asi takovým tónem, jako se říká „Veselé Vánoce!“ Podle všeho tu je každá pauza na oběd hotová oslava. A proč taky ne?

Na ulici bylo plno kancelářských pracovníků, uhlazených jako ze škatulky. Takhle blízko k Champs-Élysées to bylo samý Chanel a Dior. Tmavé brýle, kabelky, sukně. Aspoň tedy u lidí středního věku. Taky tu byly houfce mladých sekretářek ve značkových džínách, vlasy měly dlouhé a přirozené, jako Christine, a vypasovanými tričky lákaly nepokryté pohledy mužů v kvádrech. Včetně Jean-Marieho, který za chůze jako by očima neustále přeskakoval od zadků k prsům a zase zpátky.

Kolem prošly dvě nóbl dámy ve značkových tvídových kostýmcích. Vypadalo to, že v Paříži žije jistá menšina dostihových fanoušků, i když jen sám bůh ví, kam si v tomhle velkoměstském bludišti schovávají koně... nejspíš do podzemních garáží.

„Proč je dneska tak důležitý den na oběd?“ chtěl jsem vědět.

„Uvidíš,“ zazubil se na mě a honem se přesunul pohledem k pupíku kolemjdoucí dívky.

Na rohu ulice byla typická pařížská „brasserie“: hospůdka s šesti kulatými stolky s mramorovou deskou, vystrčenými na chodník, s rákosovými židličkami, s prosklenou verandou vyčuhující z budovy.

Jean-Marie chmátl po židli u posledního volného stolku na ulici a nevšímal si nakvašených stížností muže, který si tam před ním chtěl sednout.

„Máme štěstí,“ prohlásil. „V Paříži jsou všechny venkovní stolky pořád plné, když je pěkně. Samozřejmě jenom pokud je to dobrá kavárna.“

Číšník nám přinesl dva jídelníčky zatavené v plastu. Byl šedovlasý, tvářil se zmučeně a na sobě měl typický číšnický stejnokroj: bílou košili, černé kalhoty, černou vestu s kapsičkami dmoucími se drobnými na vracení. Zastavil se jen na chvíličku, během níž zahuhlal cosi pro mě zcela nesrozumitelného o tom, jaký mají „plat du jour“. Prstem ukázal na modrou přelepku, připlácnutou na menu, a už se řítit k jinému stolu. Na přelepce bylo nadrásáno, co je dneska za „plat du jour“, ale tak hrozným písmem, že jsem to nedokázal přečíst. Leda by tam stálo něco jako „crétin dauphin“. Delfín-kretén? To sotva.

„O čem si to musíme promluvit?“ zajímal se Jean-Marie. Sjel jediným pohledem jídelníček a odložil ho.

„Eee...“ Snažil jsem se zároveň luštit nabídku jídel i uspořádat si myšlenky.

Pingl byl v mžiku zase tady a upíral na nás zraky. Jean-Marie se na mě usmál, jako ať si objedná první.

„Eee...“ zopakoval jsem.

Číšník zasupěl a zmizel. Už teď mě nenáviděl. Že by mě prozradilo coby Angličana už to moje „Eee...“?

„Průzkumy jsou velice...“ Jean-Marie se zarazil a zakabonil se. „Jak říkáte *prometteur*?“

„Eee...“ A to jsme u stolku seděli tak půl minuty.

„Slibující?“

„Slibné.“

„I zpráva pro Markse a Spencera byla velmi slibná. Udělali hloupou chybu, že zavřeli svoje obchody v Paříži. Francouzi mají rádi anglické produkty.“

„Ano. Eee... co si dáš?“ Byl jsem úplně mimo.

„Chèvre chaud,“ odpověděl.

„Chèvre?“

„To je samice od... jak se to jmenuje, jako ovce, ale má to... na hlavě... rohovky?“

„Na hlavě rohovky?“

„Rohy?“

„Jo koza.“

„Ano, koza.“

Teplá koza?

Vrchní už zase povlával nad námi.

„Chèvre chaud,“ objednal jsem si. Ale jestli to bude mít rohy, dám to Jeanu-Mariemu.

„Deux,“ přidal se Jean-Marie.

„Et comme boisson?“ chtěl vědět číšník. (Rybu? To si musí člověk ke koze objednat ještě rybu?) Kvůli tomuhle jsem obědval většinou v podnikové jídelně. Tam si člověk prostě vzal na podnos, co chtěl.

„Une Leffe,“ vybral si Jean-Marie. „To je odrůda piva,“ vysvětlil.

No jasně, ryba se řekne „poisson“. „Boisson“ je pití.

„Tak jo. Deux.“ Začínám se přece jenom chytat.

Číšník si nic nezapsal, jen sbalil jídelníčky a zmizel.

Kdyby Pařížané opravdu věnovali obědu dvě hodiny, pomyslel jsem si, po objednávce by jim ještě pořád zbývala hodina padesát devět minut času. Kdo tvrdí, že fast food vymysleli Američani?

„Tak o čem si to musíme promluvit?“ zeptal se znovu Jean-Marie.

„O tvém týmu,“ začal jsem. Rovným nohama do toho. „Ten tým...“ Něco jsem se napřemýšlel o tom, jak šetrně formulovat „chci je vyměnit“, ale pořád jsem se ještě nerozhodl.

„Nepotřebuju je,“ prohlásil jsem. Neznělo to zdaleka tak hnusně jako *nechci je*. Nebo jo?

Jean-Marie se nervózně uchechl a začal se pohupovat na židli. Číšník přinesl dvě sady příborů ve žlutých papírových ubrouscích.

Nože byly zubaté a špičaté. Doufal jsem, že si Jean-Marie jeden z nich nevezme a neprošmikne mi krční žílu.

„Ty je nepotřebuješ?“

„Zatím. Potřebuju někoho, kdo by hledal vhodné prostory. Někoho, kdo by udělal spotřebitelské ankety založené na těch průzkumech, co jsme si *údajně* všichni už přečetli. Musím vědět, co přesně zdejší lidi chtějí od anglické čajovny. Co by si tam dali k jídlu a kdy. Potřebuju někoho, kdo by navrhoval názvy a loga. Tyhle věci prostě Bernard, Stéphanie a ti ostatní neudělají.“

Jean-Marie se dál pohupoval. Ale po kudle ještě nesahal. Zatím. Vzdychl si.

„Francouzské firmy nefungují jako anglické firmy nebo americké firmy,“ oznámil mi.

Číšník nám přinesl dvě vysoké sklenice na stopce, plné piva s čepicí.

„Vous avez des frites?“ zeptal se ho Jean-Marie, čert ví, jestli to pingl slyšel, anebo ne. „Máš pravdu,“ podíval se na mě. „Kromě Nicole, která je finanční ředitelka a musí sledovat všechny projekty, a kromě Marka, který bude velmi použitelný, až začneme pracovat i na zásobování a tak dál. Bernarda a Stéphanii jsem tam dal, protože nevím, co s nimi. Nějakou práci mají, ale ne dost. Nechtěl jsem tím tvůj projekt... ponížít. Naopak. Jsem tím na tobě závislejší. Doufám, že jim práci zorganizuješ, že je budeš motivovat. Anebo, když to nepůjde jinak, že si jich nebudeš všímat. Oni se nějak zabavějí.“

„Nějak se zabaví? A jsou jejich mzdy součástí mého rozpočtu?“

Jean-Marie se zasmál. „Ty jsi zábavní. Pracovník je trochu pomalejší, ty ho vyhodíš. Tady to tak není. Zavolali by *inspecteur de travail*, inspektora z úřadu práce, stěžovali by si a nakonec bys platil odškodné nebo by odbory uspořádaly stávkou a nastalo by *merde générale*. A Bernard se Stéphanii u nás dělají aspoň deset let. Víš, kolik by mě to stálo na náhradách, kdybych je vyhodil? I kdyby ostatní zaměstnanci nezačali stávkovat? A kdyby stávka začala, hovězí moc pěkně nevoní, když dělníci vypnou chladničky.“

„Já přece nechci, abys je vyrazil. Stačí, když...“ Jak mám laskavě vyjádřit „když mi potáhnou z očí“?

Pingl se vrátil se dvěma talíři, na kterých byl vysoko navršený lesklý hlávkový salát, na němž ležely opečené bochánky bílého sýra na krajíčcích světlého chleba. Rohy nikde. Jestli tu objednávku popletl, já si stěžovat nebudu.

Položil talíře na stůl, popřál nám „bon appétit“ a odporoučel se.

Jean-Marie se ho zeptal na ty hranolky, co předtím chtěl.

„Je n'ai que deux mains, Monsieur,“ odpověděl číšník. Že má jenom dvě ruce. Jestli tomu rozumím dobře, pan vrchní zrovna Jeanu-Mariemu, ač zdvořile, řekl, ať si trhne nohou.

„Co s tím pinglem je?“ zeptal jsem se, když zase někam vyšuměl.

„Toho bys taky nevyhodil? Je to totální pruda.“

„Pruda?“

„No jo. Chová se neurvale. Je to hňup.“

„Aha, hňup. Tohle slovo znám. Ty hňupe francouzská.“ Při té nostalgické vzpomínce na to, jak mu nějaký Angličan od plic vynadal, se Jean-Marie pousmál. „Ale číšníci mají vždycky přes oběd pilno. A vědí, že když nebudeme spokojení, nedostanou spropitné.“

Rozhodl jsem se, že pro svoje čajovny takové hňupy najímat nebudu. Musel jsem ovšem uznat, že ten chlap kmitá. Takže bleskový hňup.

„A dneska má ještě větší pilno než obvykle,“ pravil Jean-Marie, tajuplně se usmál a začal rozbalovat příbor.

Skutečně to vypadalo, že hňupovitost obsluhy bere jako daný fakt, právě tak jako to, že obědváme v podstatě uprostřed ulice. Mezi námi a auty odstavenými u krajnice nemohlo být víc než metr místa. Kdyby nám kterýkoli z chodců chtěl naplivat na talíře, ani by nemusel natáhnout krk. A kdyby Jean-Marie nečekaně škulbl rukou, v níž drží nůž, nejspíš by provedl nějaké nevinné kolemjdoucí císařský řez.

„Složení týmu probereme později,“ navrhl. „Řekněme příští měsíc. Bon appétit.“

„Bon appétit,“ přikývl jsem, i když mi tím právě apetit zkazil. Jenže po prvním zkusmém kousnutí do jídla se mi chuť vrátila. Tak takhle to je: „chèvre“ není sama mrtvá koza, ale kozí sýr. Navíc vynikající. Jak teploučce a mazlavě si hoví na tom křehkém toustíku. A mezi kousky salátu jsou zamíchané křupavé kousky vlašských ořechů a celé je to prostě svlažené octovou zálivkou.

Se salátem jako by do mě začala vzlínat vřelost. Sedím si tu, baštím před pouliční kavárničkou na podzimním sluníčku a nevšímám si projíždějících aut a nespokojeného pomlaskávání chodců, kteří nemůžou najít volné místo u stolu. Vysoké, působivé měšťanské domy s plastikami božstev, zvířat a s klasickými sloupy, které podírají kamenné balkony, už si mě najednou pátravě neprohlížely. Výlohy plné zběsile předraženého oblečení, obřích číší na šampaňské anebo škopíků s lanýžovou paštikou, velkých tak, že byste s nimi vyrazili dveře bankovního sejfů, už mi nepřipadaly jako součást cizího vesmíru. Na několik nádherných vteřin jsem pocítil, jaké je *patřit* do Paříže.

„Všechno ostatní v práci je oukej, doufám?“ zeptal se Jean-Marie. Bylo na něm poznat, že doufá opravdu upřímně.

„Ano, v pohodě. I když... vlastně se objevil menší problém s mojí vizitkou.“ Ráno mi jich doručili plnou krabičku.

„Hm?“

Rozhodl jsem se pominout skutečnost, že se na vizitce jmenuju „Paul Vesta“, a rovnou jsem šel k tomu hlavnímu. „Víš, protože jsme se nedohodli ani na provizorním názvu čajoven, dali mi tam prostě logo vaší firmy, VianDiffusion.“

„A co?“

„Jaksi... ve Francii to je nejspíš v pořádku, ale pro Angličana velická červená písmena VD znamenají něco ne zrovna lákavého. A protože část našich dodavatelů bude nevyhnutelně z Anglie...“

Jean-Marie se tvářil znepokojeně. „A co znamená to VD?“

Nejdřív jsem nevěřičně zíral na svého prvního člověka, který neví, že „venereal disease“ je pohlavní choroba, ale pak jsem mu to vysvětlil. Jeho hysterický smích zadusil až kousek toustu, který mu zapadl v krku. Upil piva a papírovým ubrouskem si otřel z koutku oka slzu. „Když jsem byl u vaší firmy v Londýně, nikdo se o problému se jménem nezmínil.“

Nezmínil, pomyslel jsem si, ale jak jsme se po straně pochechtávali. „To je štěstí, že jsi mi to zmínil teď,“ prohlásil Jean-Marie. „Začali jsme distribuovat maso i do jiných zemí a já se chystal změnit logo na VD Exporters.“

„To je veliké štěstí,“ souhlasil jsem. „A nemyslíš tudíž, že potřebujeme na vizitky něco nefalšovaně anglického? Třeba Tea Time nebo Tea For Two?“

„Hmmm... anebo My Tea Is Rich?“

Teď jsem se toustíkem zase dusil já.

Přišel číšník, přinesl účtenku a strčil ji pod stojánek s dochucovadly. Řekl něco pro mě nesrozumitelného a odešel.

Jean-Marie se ušklíbl a otřel si ubrouskem ústa.

„A je hotovo,“ řekl.

„Co je hotovo?“

Vysvětlil mi, že číšník chce platit hned, protože stejně jako všichni odborově organizovaní číšníci v Paříži – jako celá ta parta v černých vestičkách, zvláštní, ale jsou to skoro samí muži – za chvíli, „v jednu od dvanácti“, vstupuje do stávky. Uprostřed pauzy na oběd: protivněji to vymyslet nešlo. Stávkují proto, že ve Francii sice na účtence skoro vždycky je patnáct procent za kuvér, ale přesto pinglové k tomu, aby si slušně vydělali, potřebují tuzéry. A tuzéry poklesly, co se zavedlo euro. Před eurem byla standardním spropitným při obědě desetifranková mince; dneska většinou lidi číšníkům dávají jednoeurovou minci, což je šest někdejších franků a půl. Zřejmě jim to nijak nevynahradil fakt, že při přechodu na eura se všechny ceny v kavárnách a hospůdkách zaokrouhlyly nahoru.

Číšník si přišel pro peníze.

„Ale my jsme ještě neskončili,“ postěžoval si Jean-Marie a najednou se tvářil dotčeně. „Chceme dezert a kávu.“

Číšník zopakoval cosi o tom, že je „en grève“; že stávkuje.

Jean-Marie předvedl to největší pokrčení rameny, jaké jsem kdy viděl, překonal dokonce i toho prodavače z elektra. Ramena, paže, hrudní koš, všechno vyletělo vzhůru: gesto nekonečné lhostejnosti.

„To není náš problém,“ odpověděl pařížskou mantrou – a vznesl dotaz, proč pan vrchní stávkuje, pokud jde o obsluhu, ale ne pokud jde o inkasování.

Pingl ale na intelektuální debatu neměl náladu. Mračil se a měřil si Jeana-Marieho pohledem.

„No dobře, tak jaký dezert chcete?“ Vyjmenoval nabídku rychlostí, jakou letí Concorde. Poznal jsem z toho všeho jenom „crème brûlée“ a „mousse au chocolat“. Honem jsem si vybral to druhé, čokoládovou pěnu. Jean-Marie se rozhodl pro jakýsi ovocný koláček. Číšník si nás nenávistně přeměřil a odešel.

„Et deux cafés!“ zavolal za ním můj šéf.

Za takových odhadem dvacet vteřin jsme dostali, co jsme si objednali. A on dostal peníze a tuzéra. Jedno euro v kovu, jak jinak. Lidi od okolních stolků se s ním pokoušeli uzavřít stejnou dohodu jako Jean-Marie, ale on je buď zakřikl, nebo si jich ani nevšiml.

Pochopil jsem, že jsem právě dostal významnou lekci z života pařížského. Nesmím se lidem snažit *zalíbit*. To je příliš anglické. Je třeba jim předvést, jak dokonale kašlu na to, co si myslí. Jedině tak dostanu, co dostat chci. Já se snažil si je naklonit, ale to bylo úplně špatně. Když se moc usmíváte, zdejší si pomyslí, že jste asi retardovaný.

Takže: když se mi nepovedlo zbavit se svého týmu, budu muset přitvrdit.

Jenomže v tvrdším přístupu mi jaksi překážela jedna maličkost: to, že všichni jsou tak nehorázně, skoro rituálně zdvořilí. Marc a Ber-

nard mi vždycky ráno potřásali rukou a ptali se, jestli „ça va“, a když jsme se loučili, přáli mi „bonne journée“, pěkný den, a když to bylo už odpoledne, tak „bonne après-midi“, pěkné odpoledne, případně o něco později už „bonne fin d'après-midi“, pěkné pozdní odpoledne. Když jsme se poprvé viděli až někdy kolem páté odpolední, místo „bonjour“ použili „bonsoir“. A pokud někdo z nás jel domů, dostalo se mu přání „bonne soirée“, pěkného večera. A to ještě nepočítám všechna ta páteční „bon weekend“ a pondělní „bonne semaine“, pěkný týden. Bylo to celé byzantinsky spleťtí.

A když jsme se dosyta vyzdravili, vlastně už skoro nezbyl čas zajímat se o to, proč nikdo nechte pracovní materiály a nedělá žádná rozhodnutí.

Takže jsem se jako svoje pracovní rozhodnutí zařekl dát jim vbrzku jasně najevo, že doby galské ležérnosti jsou v naší firmě ty tam.

Jednou před polednem jsem šel o patro níž, za příslušným pracovníkem z personálního oddělení. Nejspíš právě tady se domůžu vizitek se svým jménem napsaným tak, jak o tom rozhodli moji otcové a dědové, a s logem „Tea Time“ místo toho venerického.

Christine mi řekla, že ona nové vizitky objednat nemůže. Oprávnění k tomu mají jenom na personálním.

Našel jsem příslušný kancl a zaklepal jsem na prosklené dveře, skrz jejichž sklo ovšem nebylo vidět, protože shora do výše kolen visela roleta.

„Entrez,“ zaúpěl ženský hlas.

Uvnitř jsem našel Marianne, tu recepční s naježenými vlasy, jak sedí za psacím stolem, na němž nebylo zhora nic, jen počítač a vázička čehosi, co vypadalo jako rulík zlomocný, ale nejspíš to byly fialky.

„Eee... vous êtes aussi... personální?“ zeptal jsem se.

„Non, je suis réceptionniste aussi,“ odsekla Marianne a pustila se do rozvleklé tirády o tom, že na recepci dělá od devíti do jedenácti a pak taky kousek odpoledne, a jestli se nemýlím, hlavně o tom, že kdo je

dost kvalifikovaný na personalistu, toho by neměli nutit, aby stál za recepcí. Po první dávce stížností ovšem můj mozek vypnul a přestal překládat. Stěžovala si, že to nebo ono je skandální a nesnesitelné, ale mně to celé splývalo v jednoduše kňourání, v jakousi symfonii v B-drmol.

Co kdyby sis radši našla flek u firmy, kde potřebují ukňouranou káču na plný úvazek, chtělo se mi nadhodit, ale tušil jsem, že tím bych si objednávku nových vizitek moc neuspíšil.

Radši jsem jí předškolními, nespletitelně velkými písmeny napsal svoje jméno a pak „Tea Time“.

„Ale nebude to dřív než koncem příštího týdne,“ řekla Marianne.

„Příštího *týdne*?“ zaskučel jsem.

„*Koncem* příštího týdne,“ zdůraznila.

„No dobře, tak já si v pátek zajdu.“

„Radši počkejte až na pondělí, aby to bylo jisté,“ doporučila mi Marianne a div že se nad tím projevem neschopnosti škodolibě nezubila.

Ale částečný úspěch to je. Za deset dnů dostanu lepenkový důkaz o svém pevném odhodlání zvítězit ve válce o logo. S námi Brity si nikdo jen tak zahrávat nebude.

Další byla na seznamu položek, kterými jsem si měl utvrdit své nové, ráznější já, Christine. Druhý den jsem přišel brzy ráno, protože ona tak chodila taky. Nakráčel jsem do její kanceláře, položil jsem jí na psací stůl kafe a vlepil jsem jí mlaskavou pusou. Ještě ne ten ragbistický přístup, jen taková ukázka nenuceného orálního tanga.

Bylo to, jako kdybych probudil Frankensteinovo monstrum. Začala mi rejdit po patře jazykem jako zubař prstem. Tak tohle je nefalšovaný francouzský francouzský polibek. Christine si vášnivě vzdychla.

„Viens,“ vyzvala mě a odvěkla mě přes chodbu na dámskou toaletu.

Zamkla zevnitř a najednou jsme se, ač oblečení, třeli jeden o druhého a div že jsme si jazykem nevyoperovávali mandle.

Stačil jsem si akorát tak pomyslel, proč vlastně nenosí kondomy v náprsní kapsičce, když tu mě přestala líbat a sevřela mi tvář oběma dlaněmi.

„Ach!“ Znovu mě políbila na rty – a pořádně –, pak ale poodstoupila a na tom překrásném obličejí se jí objevil hluboce lítostivý výraz. Čeho lituje? divil jsem se. Ještě jsme neudělali žádnou hloupost.

„Děje se něco?“ chtěl jsem vědět.

„Musíme toho nechat.“

„Proč?“

„J'ai un petit ami,“ odpověděla.

Že má malého přítele? Přítelíčka? Co to má znamenat, je to snad slangový výraz pro příliš malou pochvu?

Všimla si, že nic nechápu. „Un fiancé,“ vysvětlila.

„Snoubence? To nevádí,“ chtěl jsem jí říct. „Já nežárlím. Klidně na to hopsneme.“ Jenomže jak se to řekne francouzsky? A tak jsem místo toho jen zase popošel blíž k ní.

„Non, ça va pas,“ bránila se, zase s tím lítostivým výrazem, a napřáhla ruce, jako by mě chtěla odstrčit.

Vysvětlila mi, že to je „folie“. Pak jsem si našel, že to není fólie, ale pošetilost. Je jí pětadvacet a chce se vdát. Chce mít děti. Její snoubenec je hodný a ona ho nechce ztratit kvůli románu s nějakým „Anglais“, který je v Paříži jenom na rok.

„Mais...“ snažil jsem se vymyslet nějaký pádnější argument než pouhé „neblbni, trochu sexu po anglicku vašemu vztahu neublíží“, případně „neboj se, ode mě se to nedozví“.

„Mais, pourquoi...?“ zeptal jsem se nakonec a máchal jsem rukama, div jsem si ty už tak pohmožděné rty nedobil ještě víc.

Předvedla mi další z těch svých bolestně lákavých pohledů.

„C'était une erreur,“ řekla. Omyl? Příšerný *erreur*! Chtěla, abych jí odpustil. „Et merci,“ dodala.

„Merci pourquoi?“ Dokonce ani já nejsem takový narcis, abych si myslel, že jedno olíznutí mých krčních mandlí okamžitě vede k orgasmu.

„Za to, že jsi takový Angličan. Jsi gentleman. Nechal jsi mě, abych tě políbila, i když...“

Ne, do hajzlu, ne, nejsem anglický gentleman, chtěl jsem jí povědět. Jestli gentleman pro ni znamená chlapa, který chce s ženou spát „až někdy potom“, tak v celé Británii znám jediné gentlemany, a to jsou prepubescentní kluci, kteří čekají, kdy jim moudří konečně obroste chlupy. Christine očividně netušila, že my Angličani jsme urazili velmi dlouhou cestu od těch dob, kdy se hrdinky Jane Austenové mohly spolehnout, že dokud nekývnou na nabídku procházky po hustém lese, nic tělesnějšího jim nehrozí. Dokonce i princezna Diana to dělala se svým učitelem jízdy na koni opřená o strom, no ne? A musím říct, že v mojí hlavě, o trenkách nemluvě, se teď nedělo zhola nic gentlemanského.

„Pardonne-moi, mon Englishman,“ řekla láskyplně – a nechala mě stát na dámském záchodku s další nevyužitelnou erekcí. Ještě štěstí, že erekce není ekologická zátěž, protože co já jich poslední dobou musel vyhodit do smetí...

„Zasranej pan Darcy,“ vybafl jsem do stropu. „A zasranej Hugh Grant. Jak si pak má chudák Brit vrznout, když kvůli nim musí být tak debilně *zdvořilej*?!“

Aspoň že díky stávce číšníků jsem se cítil poněkud oblíbenější.

První půlden panoval chaos, majitelé kaváren se snažili někde schovat a lidi jim nadávali, ale pak začaly podniky, kde číšníci stávkovali – tedy v podstatě všechny lepší hospůdky – najímat brigádníky.

Zákazníky zničehonic obsluhovali úděsně nevýkonní, ale milí štuďáci, kteří se ochotně vzdali smradlavých a špatně placených brigádnických prací v obchodech s rychlým občerstvením za radosti tuzerů a za to, že nemusejí nosit čepice s kšiltem.

A tak místo abyste snášeli kyselé ksichty nějakého kofeinem nadopovaného škarohlída v černé vestičce, najednou se na vás usmívala hotová Amélie Poulainová nebo nějaký amatérský Delon.

Tihle mladí neuměli poradit s žádným jídlem, padaly jim talíře, pletly se jim úctenky od různých stolů. Bylo to zkrátka jako v Anglii, kde

jako by se všichni shodli, že být číšníkem je ideální dočasný flek pro ty nejneschopnější.

Ale zároveň to bylo požehnání, asi jako kdybyste se celý život dívali na filmy Ingemara Bergmana – a najednou jste zjistili, že existuje i cosi, co se jmenuje Monty Python.

Navíc spousta z těch nových číšníků a číšnic nadšeně hovořila anglicky – jen co zaslechla, jak brutálně masakruju francouzštinu. Pro moje jazykové vzdělávání to nebylo dobré, ale byl jsem radostí bez sebe z toho, že je na první pohled *těšilo* se mnou debatovat. Dokonce jsem posbíral i pár telefonních čísel. Dívčích, jak jinak.

Pinglové se týden dívali, jak mladí brigádníci berou jejich tuzéry, načež jim pomalu začalo docházet, že by taky mohli být v loji, a najednou se zase černé vesty vrátily, jejich čmárané denní nabídky byly nečitelnější než kdy dřív, jejich startovací časy ve sprintu od kasy ke stolku znovu trhaly světové rekordy. Život se okamžitě vrátil do starých kolejí, jak to v Paříži zřejmě je vždycky. Nic, dokonce ani stávka v srdci nejdůležitějšího průmyslového odvětví Francie (mluvím samozřejmě o jídle), nemůže všední chvat tohoto města vyhodit z obvyklé dráhy na dlouho. Zase jsem si zvykal, že mě nemají rádi.

Poslední kapkou byly vizitky.

Na konci září, s několikadenním zpožděním, mi je nafrněná Marianne přinesla.

Podíval jsem se na balíček, pod plastový obal. Jméno mi napsali dobře. Fajn.

A místo té venerické zkratky tam bylo nové logo: My Tea Is Rich.

My Tea Is Rich? Hajzlové.

Marianne se pozdržela, bezpochyby si chtěla vychutnat moji reakci. „Merci,“ řekl jsem jí tak chladnokrevně, jako by to vyslovil anglický oficír, kterému právě pucflek přinesl revolver, jímž si raději vystřelí mozek z hlavy, než aby čelil hanbě z porážky.

Ujistil jsem se, jestli mě Marianne stále sleduje, a celý ten špalíček vizitek jsem neotevřený hodil do koše.